

Päiväys
11.9.2024

Diaarinumero
891/03.04.04.04.20/2023

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös vesilain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

11.9.2024

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **18.9.2024**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 11.9.2024 nro 1202/2024, valitus vesitalousasiassa, teleliikennekaapelin rakentaminen Päijänteen alitse sekä valmistelulupa, Jyväskylä ja Muurame.

Luvan hakija

Elisa Oyj

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **11.9.2024 – 18.10.2024**

Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallinto-oikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **18.10.2024**.

11.09.2024

Dnro 891/03.04.04.04.20/2023

Asia Valitus vesitalousasiassa

Valittajat Keljon osakaskunta ja Muuramen osakaskunta

Luvan hakija Elisa Oyj

Päätös, josta valitetaan

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto 19.6.2023 nro 72/2023

Aluehallintovirasto on myöntänyt Elisa Oyj:lle luvan teleliikennekaapelin asentamiseen Päijänteen alitse Jyväskylän kaupungin ja Muuramen kunnan alueella 23.11.2022 päivätyn hakemuksen liitteen 1 reittisuunnitelmakarttojen osoittamaan paikkaan. Lupa on voimassa toistaiseksi.

Aluehallintovirasto on myöntänyt Elisa Oyj:lle pysyvän käyttöoikeuden hanketta varten tarvittaviin osiin rantautumiskiinteistöistä 179-26-9903-19 Yleinen alue ja 179-405-88-78 Tikkuniemi. Lisäksi aluehallintovirasto on myöntänyt pysyvän käyttöoikeuden kaapelin sijoittamiseksi seuraaville vesialueille:

- 179-876-22-2 Keljon osakaskunta (kaapelipituudet vesialueella 1,53 km ja 3,1 km, yhteensä 4,63 km)
- 179-876-1-0 Kuokkalan lohkokunta (kaapelipituus vesialueella 0,69 km)
- 500-876-5-2 ja 179-876-22-1 Muuramen osakaskunta (kaapelipituus vesialueella 2,3 km ja 1,62 km, yhteensä 3,92 km)
- 179-405-103-10 Säynätsaari (kaapelipituus vesialueella 95 m)
- 179-405-88-78 Tikkuniemi (kaapelipituus vesialueella 10 m)

Aluehallintovirasto on määrännyt Elisa Oyj:n maksamaan korvauksena myönnettyistä pysyvistä käyttöoikeuksista lupamääräyksestä 13 ilmenevät korvaukset. Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu muuta vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Luvan saajan on noudatettava vesilain säännöksiä ja aluehallintoviraston päätöksessä mainittuja lupamääräyksiä.

Lupamääräykset

== =

13. Luvan saajan on maksettava kertakaikkisena korvauksena pysyvästä käyttöoikeudesta (0,2 €/m) vesialueeseen seuraavat korvaukset:

- 179-876-22-2 Keljon osakaskunta (4,63 km) 926 euroa
- 179-876-1-0 Kuokkalan lohkokunta (0,69 km) 138 euroa
- 500-876-5-2 ja 179-876-22-1 Muuramen osakaskunta (3,92 km) 784 euroa
- 179-405-103-10 Säynätsaari (95 m) 19 euroa.

Korvaukset on maksettava ennen valmisteluluvalla tarkoitettuihin toimenpiteisiin tai hankkeen toteutukseen ryhtymistä ja viimeistään vuoden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta (eräpäivä). Korvauksille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa eräpäivästä lukien. Viivästyskoron määrä on kulloinkin voimassa oleva korkolain mukainen viitekorko lisätynä seitsemällä prosenttiyksiköllä.

*Aluehallintoviraston päätöksen perusteluja***Käyttöoikeuksien myöntäminen**

Kaapelia varten tarvittavat pysyvät käyttöoikeudet vesialueisiin voidaan myöntää vesilain 2 luvun 12 §:n nojalla. Teleliikennekaapeli on kyseisessä säännöksessä tarkoitettu johto, jonka sijoittaminen voidaan toteuttaa vesistöä huomattavasti muuttamatta. Myönnettyistä pysyvistä käyttöoikeuksista on katsottu aiheutuvan vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä hankkeen laajuuden vuoksi. Lupamääräyksestä 13 ilmenevästi on määrätty maksettavaksi korvaukset, joiden suuruudeksi on arvioitu 0,2 euroa/m. Korvausten määrässä on huomioitu käyttöoikeudesta aiheutuvan haitan vähäisyys. Kiinteistön 179-405-88-78 Tikkuniemi vesialueelle sijoittamisesta ei ole määrätty maksettavaksi korvauksia niiden vähäisyyden vuoksi, koska kaapelin pituus vesialueella on vain 10 m.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Valittajat ovat ensisijaisesti vaatineet, että luvansaajan on maksettava kertakaikkisena korvauksena pysyvästä käyttöoikeudesta vesialueeseen sekä Keljon osakaskunnalle että Muuramen osakaskunnalle 1 euroa/metri. Toissijaisesti valittajat ovat vaatineet, että luvansaajan on maksettava vähintään 0,50 euroa/metri tai hallinto-oikeuden määrittämä oikea korvaustaso 0,50 euron ja 1 euron/metri väliltä.

Perustelut

Aluehallintoviraston päätös LSSAVI/16425/2022, johon luvanhakija on vedonnut, ei ole vertailukelpoinen, eikä päätöstä korvauksen määrästä voi perustaa pelkästään tähän aiempaan päätökseen. Edellä mainitussa lupapäätöksessä aluehallintovirasto on määrännyt maksettavaksi jakokunnille käyttökorvausta perusteena 0,20 euroa/metri ja perustelut ovat sanatarkasti samat kuin nyt tehdyssä päätöksessä. Vertailupäätöksessä jakokunnat eivät ole esittäneet näkemyksiään tai vaatimuksiaan korvauksen määrästä. Aluehallintovirasto ei ole perustellut, mihin korvausperuste 0,20 euroa/metri perustuu; perustuuko se johonkin taulukkoon, miksi se on alhaisempi kuin aluehallintoviraston muissa päätöksissä on ollut ja miksi se poikkeaa siitä, millaisesta korvaustasosta yleensä on vastaavissa tapauksissa sovittu.

Yksittäisellä aluehallintoviraston päätöksellä LSSAVI/16425/2022, jossa ne tahot, joita asia koskee, eivät ole edes lausuneet asiassa, ei voida luoda uutta oikeus- ja korvauskäytäntöä ja päätös on jätettävä huomioimatta nyt käsiteltävässä asiassa. Aluehallintoviraston valituksenalainen päätös on korvausten osalta virheellinen, kun se on perustettu päätökseen, jossa näkemyksensä on esittänyt pelkästään luvanhakija. Valittajat perustavat korvausvaatimuksensa 1 euroa/metri yleiseen sopimiskäytäntöön, Kalatalouskeskuksen edunvalvontaohjeisiin, yli-insinööri Hannu Wirolan asiantuntijaselvityksiin sekä aluehallintoviraston aiempaan ratkaisukäytäntöön.

Esimerkiksi aluehallintoviraston lupapäätöksessä LSSAVI/20644/2019 Pirkkalan kalatalousalue on valvonut osakaskuntien etua ja esittänyt, että tuolloisen hintatason mukaisena sopivana korvauksena on pidetty tämän tapaisissa kaapeleissa noin 0,75–1,0 euroa/metri. Tapauksessa luvanhakijana on ollut Elenia Oyj ja kyse on ollut sähkökaapelin asennuksesta. Pirkkalan kalatalousalueen lausumalle on annettava painoarvoa, koska kyseinen taho osakaskuntien edunvalvojana tietää oikean korvaustason.

Päätöksessä LSSAVI/20644/2019 sivulla 6 luvanhakija itse on lausunut sanatarkasti lainaten seuraavasti: ”*Vesistökaapelista on maksettu Vesilahden-Lempäälän yhteisen vesialueen osakaskunnalle Elenian korvauskäytännön mukainen vesistökaapelikorvaus, joka on 0,5 €/m*”. Myös tämä tosiasia on otettava oikean korvaustason määrittämisessä huomioon. Tämä vastaa todellista sopimuskäytäntöä. Luvanhakijan oman hinnaston, jonka voidaan perustellusti olettaa laaditun luvanhakijan eli maksajan oma etu huomioiden, mukainen korvaussumma on yli kaksinkertainen verrattuna aluehallintoviraston määräämään korvaukseen. Aluehallintoviraston valituksenalaisessa päätöksessä määräämä korvaus on liian alhainen. Kyse on kuitenkin pysyvästä käyttöoikeudesta. Sille on annettava asian arvioinnissa painoarvoa. Pysyvyyden merkitys on jäänyt kokonaan huomioimatta.

Luvanhakija ei ole suoraan neuvotellut asianosaisten kanssa korvausmäärästä tai tehnyt mitään tarjousta. Pakollista neuvottelemista ei ole, mutta useimmiten vastaavissa tilanteissa luvanhakija on jo alkuvaiheessa lähestynyt

vesialueen omistajia pyrkimyksenä saada neuvotteluteitse aikaan sopimus korvausperusteesta.

Aluehallintovirasto on perustellut korvauksen alhaista määrää sillä, että aiheutuva haitta on vähäinen. Aiheutuvan haitan määrällä ei ole asian arvioinnissa merkitystä. Korvaus perustuu siihen, että toinen saa toisen omistamalle alueelle ns. ikuisen käyttöoikeuden. Tästä on maksettava käypä korvaus alueen omistajalle, aiheutuipa vahinkoa tai ei.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut valituksesta julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Jyväskylän kaupungissa ja Muuramen kunnassa.

Länsi ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolta on pyydetty lausunto valituksesta. Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Pohjois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle, Jyväskylän kaupungille, Muuramen kunnalle, Jyväskylän kaupungin ja Muuramen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille, Jyväskylän kaupungin ja Muuramen kunnan terveydensuojeluviranomaiselle, Väylävirastolle ja Liikenne- ja viestintävirastolle (Traficom) on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksesta.

Aluehallintovirasto on lausunnossaan viitannut ratkaisuun ja sen perusteluihin ja todennut, ettei valituksessa ole tuotu esiin sellaisia seikkoja, joiden johdosta ratkaisua olisi syytä muuttaa.

Väylävirasto on ilmoittanut, ettei se anna vastinetta asiassa.

Muuramen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on ilmoittanut, ettei se anna vastinetta asiassa.

Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) on ilmoittanut, ettei sillä ole lausuttavaa asiaan.

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on ilmoittanut, ettei se näe tarpeelliseksi antaa vastinetta asiaan.

Jyväskylän kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on ilmoittanut, ettei se katso tarpeelliseksi antaa vastinetta asiassa.

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomainen on ilmoittanut, ettei sillä ole tarvetta antaa vastinetta asiassa.

Elisa Oyj on vastineessaan viitannut aluehallintoviraston päätöksessä 53/2023 määriteltyyn korvaustasoon.

Valittajat ovat antaneet vastaselityksen ja siinä viitanneet Länsi-Suomen aluehallintoviraston 5.12.2023 antamaan päätökseen nro 155/2023 dnro LSSAVI/2187/2021 joka koski korvauskäytäntöä samalle vesialueelle rakennettavan laiturin osalta, ja jossa korvaus on ollut yleisen käytännön mukainen 1,5 euroa/m². Kaapelin vaikutusalue on vähintään 1 m²/metri kaikkine painoineen ja rakenteineen, jolloin vaadittu korvaus 1 euro/metri on kohtuullinen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Sovelletut oikeusohjeet

Vesilain 2 luvun 12 §:n 1 kohdan mukaan jos 3 luvun 4 §:n 1 momentissa säädetty edellytykset täyttyvät, hakijalle voidaan myöntää oikeus tehdä vähäinen rakennelma vesistöön maa-alueelle ulottuvine rakenteineen tai sijoittaa laite tai johto vesistöön toiselle kuuluvalla tai yhteisellä alueella vesistöä huomattavasti muuttamatta.

Vesilain 11 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan lupahakemuksessa on esitettävä: --- 3) arvio hankkeen tuottamista hyödyistä ja edunmenetyksistä maa- ja vesialueen rekisteriyksiköille ja niiden omistajille sekä muille asianosaisille;--- Pykälän 3 momentin mukaan Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä lupahakemuksen sisällöstä ja hakemukseen liitettävistä tiedoista.

Valtioneuvoston asetuksen vesitalousasioista (1560/2011, vesitalousasetus) 2 §:n 1 momentin mukaan sen lisäksi, mitä vesilain (587/2011) 11 luvun 3 §:ssä säädetään, vesitaloushanketta koskevassa hakemuksessa on tarpeellisessa laajuudessa esitettävä: --- 9) perusteltu arvio vesilain 3 luvun 6 ja 7 §:ssä tarkoitetuista hankkeen aiheuttamista menetyksistä yleiselle edulle sekä yksityiselle edulle kiinteistö- ja henkilökohtaisesti eriteltyinä; 10) ehdotus toimenpiteiksi hankkeesta aiheutuvien menetysten estämiseksi tai vähentämiseksi sekä ehdotus edunmenetysten korvaamiseksi; ---.

Vesilain 11 luvun 5 §:n 1 momentin mukaan, jos hakemus on puutteellinen tai asian ratkaiseminen edellyttää erityistä selvitystä, hakijalle on varattava tilaisuus täydentää hakemusta viranomaisen asettamassa määräajassa uhalla, että asia voidaan muutoin jättää tutkimatta.

Vesilain 13 luvun 1 §:n mukaan hankkeesta vastaava on velvollinen korvamaan tämän lain tai siihen perustuvan luvan nojalla suoritetusta tai suoritettavasta toimenpiteestä aiheutuvan edunmenetyksen tämän luvun mukaisesti, jos edunmenetys aiheutuu: 1) luvan mukaisesta vesitaloushankkeesta; 2) oikeudesta käyttää tai lunastaa toiselle kuuluvaa omaisuutta.

Vesilain 13 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan myöntäessään tämän lain mukaisen luvan tai oikeuden viranomaisen on viran puolesta määrättävä hankkeesta aiheutuvat edunmenetykset korvattavaksi, jollei 11 luvun 18 §:stä muuta johdu.

Vesilain 13 luvun 9 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan jollei muualla tässä laissa toisin säädetä, 1 §:ssä tarkoitettuna edunmenetyksenä korvataan edunmenetys, joka aiheutuu tämän lain nojalla myönnetystä käyttöoikeudesta tai oikeudesta lunastaa omaksi kiinteää tai irtainta omaisuutta.

Vesilain 13 luvun 11 §:n 1 momentin mukaan edellä 9 §:n 1 momentin 1–5 kohdassa tarkoitettua edunmenetyksestä on määrättävä täysi korvaus, jollei 4 momentista tai 12 §:stä muuta johdu.

Asiassa saatu selvitys, oikeudellinen arviointi ja johtopäätös

Asiassa saadun selvityksen perusteella aluehallintovirastossa vireille panemassaan hakemuksessa hakija ei ole tehnyt esitystä hankkeesta aiheutuvien menetysten korvaamisesta. Hakemuksessa on kuitenkin esitetty hakijan arvio, jonka mukaan hankkeesta aiheutuu vain vähäistä ja lyhytaikaista haittaa vesialueelle ja sen käytölle. Hallinto-oikeus katsoo, että hakemuksen sisältövaatimuksia koskevat vesilain 11 luvun 3 § ja 5 § sekä vesitalousasetuksen 2 § huomioon ottaen aluehallintoviraston olisi tullut ennen asian tiedoksiantoa edellyttää hakijalta hakemuksen täydentämistä menetysten korvaamisen osalta. Keljon osakaskunta ja Muuramen osakaskunta ovat hakemuksen tiedoksiannon yhteydessä tekemissään muistutuksissa vaatineet vesialueen omistajille maksettavaksi edunmenetysten korvauksena 1 euroa/metri. Hakija on lausuntojen ja muistutusten johdosta antamassaan selityksessä esittänyt korvausta maksettavaksi 0,2 euroa/metri. Asiakirjojen perusteella niille, joiden alueita käytetään hankkeessa, ei ole varattu tilaisuutta tulla kuulluksi hakijan aluehallintovirastolle esittämästä käyttöoikeuskorvauksesta.

Hallinto-oikeus katsoo, että asiassa on tapahtunut menettelyvirheitä, kun aluehallintovirasto ei ole edellyttänyt hakemuksen puutteellisen sisällön täydentämistä ennen tiedoksiantoa ja kun aluehallintovirasto ei ole hallintolain 34 §:n mukaisesti kuullut osakaskuntia hakijan tiedoksiantovaiheen jälkeen tekemästä korvausesityksestä. Asian lopputulos huomioon ottaen aluehallintoviraston päätöstä ei kuitenkaan ole näistä syistä tarpeen kumota ja palauttaa asiaa aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi.

Valittajat ovat kirjelmässään viitanneet aluehallintoviraston aiemmassa ratkaisukäytännössä määrättyihin korvauksiin. Hallinto-oikeus toteaa, että vesilain mukaisen lupa-asian yhteydessä ratkaistava käyttöoikeuskysymys ja käyttöoikeudesta maksettava korvaus ratkaistaan tapauskohtaisesti hankkeen erityispiirteet huomioiden.

Aluehallintovirasto on voinut myöntää tarvittavan käyttöoikeuden hanketta varten tarvittaviin alueisiin vesilain 2 luvun 12 §:n nojalla. Hallinto-oikeus katsoo saadun selvityksen perusteella, että kaapelin asentamistapa ja siitä

vesialueen muulle käytölle aiheutuvan käyttörajoituksen vähäisyys huomioon ottaen, kyseessä on säännöksessä tarkoitettu vähäinen rakennelma, jonka sijoittaminen alueelle tapahtuu vesistöä huomattavasti muuttamatta. Pysyvän käyttöoikeuden perustaminen toisen omaisuuteen vesilain nojalla edellyttää omistajalle maksettavaa korvausta, jollei vesilain osapuolten kesken toisin sovita.

Alan toimijoilla voi olla korvausten määrästä omia käytäntöjä ja suosituksia, joilla ei kuitenkaan ole oikeudellista sitovuutta korvauksesta määrättäessä.

Hallinto-oikeus katsoo, että valituksessa ei ole esitetty eikä asiassa saadun selvityksen perusteella muutenkaan ole olemassa sellaista tietoa myönnettyjen käyttöoikeuksien kohteena olevien alueiden ominaispiirteistä tai tietoliikennekaapelista alueelle aiheutuvista haitoista, joka edellyttäisi aluehallintoviraston päätöksellä myönnettyistä käyttöoikeuksista määrättyjen korvausten korottamista. Tämän vuoksi hallinto-oikeus katsoo, että aluehallintoviraston päätöksellä käyttöoikeuksista maksettaviksi määrätty korvaukset ovat riittäviä aiheutuviin edunmenetyksiin nähden, ja hylkää valituksen.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Jyväskylän kaupunginhallituksen ja Muuramen kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen voi hakea muutosta valittamalla.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli **viimeistään 18.10.2024**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppinut hallinto-oikeustuomari Sinikka Kangasmaa, asessori Natalia Buddén ja tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Martti Häikiö.

Esittelijä Maria Ingerström

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksu	Keljon osakaskunta ja Muuramen osakaskunta, oikeudenkäyntimaksu 270 euroa Osoite: Asianajaja [REDACTED] Urtti Asianajotoimisto Oy <i>(Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.)</i>
Jäljennös maksutta	Elisa Oyj Jyväskylän kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen Jyväskylän seudun ympäristöterveysviranomainen Muuramen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen Jyväskylän kaupunginhallitus Muuramen kunnanhallitus Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/ ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/ kalatalousviranomainen Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) Väylävirasto Länsi ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto/ympäristölupavastuualue Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
 - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
 - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
 - vaatimusten perustelut
 - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15
Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:	https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/ /